

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Холев В.О.

Науковий керівник – д. ф. н., проф. Штанько В.І.

Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. МЕЕПП,
м. Харків, Україна

тел. +38(093) 271-53-84, e-mail: vladyslav.kholiev@nure.ua.

The article discusses the problems of correlation of information technology and the processes of individual socialization in a digital society. The rapid spread of info- communicational technologies and social transformations taking place in modern information society have a rather strong impact on the individual. A distinctive feature of modern informational society is the increase in access to information for as many people as possible, as well as the formation and spread of network structures.

З винаходом і розвитком цифрових інформаційних технологій наприкінці ХХ століття обсяг інформації, яку генерує людство, почав і продовжується різко зростати, а також все більше інформації на аналогових носіях піддаються оцифровці. Інформаційно-комунікаційні технології – це сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою здобуття первинних даних, обробки їх у користувачку інформацію та її подальше зберігання, розповсюдження, відображення і використання в інтересах користувачів [1]. При чому, збільшується не лише концентрація інформації на носіях та легкість її зберігання, але й легкість передачі та доступу до неї [2].

Стрімке поширення інформаційно-комунікаційних технологій і соціальні трансформації, що відбуваються у сучасному інформаційному суспільстві, мають сильний вплив на особистість. Вивчення такого впливу почалося достатньо давно, але до сих пір серед дослідників не має єдності щодо спрямованості цього процесу. Деякі вчені вважають, що інформаційне суспільство впливає на людину тільки позитивно, бо дає їй вільний доступ до інформації. Але є і така точка зору, що інформаційно-комунікаційні технології впливають на особистість виключно негативно, що зміни у свідомості людини цифрового суспільства настільки глибокі, що можуть свідчити про еволюцію біологічного виду. Вчених турбує, що наслідком швидкого поширення інформаційних технологій може стати деградація творчого мислення, «омертвіння» творчих здібностей та «зомбування» інтелекту. Вважається, що характерною особливістю сучасного інформаційного суспільства є збільшення можливостей доступу до інформації, а також формування та поширення мережевих структур. Саме поширення мережевих структур справляє нині значний вплив на

процес соціалізації індивіда. Замість безпосереднього міжособистісного спілкування поширюється спілкування, опосередковане інформаційно-комунікаційними технологіями. Наслідком цього процесу стає значне зростання горизонтальних зв'язків між людьми, які раніше ніколи не зустрічалися у фізичному просторі. Мережевий принцип соціальної організації не виключає ієрархічного і вони існують паралельно, конкуруючи одне з одним.

Сучасна соціальна структура включає не тільки реальні, але й віртуальні спільності, члени яких взаємодіють одне з одним у просторі комп'ютерних мереж. Вони характеризуються дуже простими умовами вступу та низьким рівнем соціального контролю. Члени такої спільності можуть вільно конструювати свою віртуальну особистість, бо вона не повинна співпадати із реальною. Значно впливає на формування та діяльність особистості перенесення соціальних взаємодій у віртуальне середовище. Але треба пам'ятати, що віртуальна взаємодія ускладнює сприйняття соціальної інформації.

До позитивних наслідків сучасних цифрових технологій можна віднести той фактор, що широке впровадження інформатизації активно стимулює людину постійно вдосконалювати свої знання. Якщо в індустріальному суспільстві основне навантаження навчання несло особистий контакт – з іншою людиною, вчителем, «мудрецем» і т.д., то в інформаційному суспільстві цей контакт важливий лише на ранніх етапах і пізніше може бути здійснений на віртуальній основі (дистанційне надання інформації). У цих умовах процес соціалізації особистості відбувається в умовах нової реальності – віртуальної комунікації.

Отже, більшість дослідників вважають, що неможна однозначно зробити висновок про виключно негативний вплив інформатизації на особистість. Скепсис, який висловлюють деякі автори з приводу катастрофічних наслідків становлення цифрового суспільства, зумовлені страхом перед новим і незвичним. Сучасні технології безумовно створюють певні проблеми, вони кидають виклик особистості, підвищують вимоги до сучасної людини. Але водночас надають нові можливості самореалізації особистості.

Список використаних джерел:

1. Андрощук О.В. Інформаційні технології та їх вплив на розвиток суспільства / О.В.Андрощукта ін. // Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету України імені Івана Черняхівського. 2014. № 1 (50). С. 42-47.

2. Olesia Barkovska, Daria Pyvovarova, Vladyslav Kholiev, Heorhii Ivashchenko and Dmytro Rosinskyi. Information Object Storage Model with Accelerated Text Processing Methods. In: CEUR Workshop Proceedings, COLINS-2021: 5th International Conference on Computational Linguistics and Intelligent Systems, April 22–23, 2021, Kharkiv, Ukraine, pp. 22–36